

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА
АДМІНІСТРАЦІЇ ДЖОЗЕФА БАЙДЕНА

Liudmyla Hutsalo. Domestic Policy of Joseph Biden Administration

Контури внутрішньої політики адміністрації 46-го Президента США Джозефа Байдена були окреслені традиційними політичними засадами Демократичної партії. Демократи вважають, що кожна людина має право на доступну медицину і соціальну допомогу, тож лобіюють збільшення витрат на соціальні програми.

У Платформі Демократичної партії 2020 р. зазначалось, що пандемія COVID-19 оголила глибокі проблеми американського суспільства – крихкість економіки та системи соціального захисту, ризики, пов'язані зі зростанням нерівності, економічні диспропорції, глибокі наслідки поглиблення поляризації суспільства і політичний параліч. З огляду на це декларувалося, що демократи будуть працювати над підтримкою сімей, що працюють, перебудовою середнього класу XXI століття, підвищенням заробітної плати, покращенням якості роботи і безпеки праці, зокрема, шляхом підвищення федеральної мінімальної заробітної плати до 15 дол. на годину до 2026 р., захисту права робітників на створення профспілок, оновлення трудового законодавства, подолання расових упереджень у системі зайнятості, запровадження оплачуваних лікарняних і відпусток, безпрецедентних федеральних інвестицій для створення робочих місць [10].

Натомість Дж. Байден критикував Д. Трампа і охарактеризував його економічну стратегію як «економіку просочування вниз, яка працює для керівників компаній та інвесторів з Уолл-стріт, але не для сімей, які працюють».

За словами Дж. Байдена, «економічна безпека є національною безпекою» [8]. 12 березня 2021 р. він підписав «Американський план порятунку» (American Rescue Plan) розміром 1,9 трлн дол. Напередодні Конгрес схвалив масштабний пакет на боротьбу з коронавірусом, який включав низку нових федеральних витрат і тимчасове, але значне збільшення програм боротьби з бідністю, щоб допомогти мільйонам сімей. Згідно з цим законом, було дозволено чергові стимулюючі виплати до 1400 дол. для більшості американців (загальна сума 400 млн дол.), надано додаткову допомогу по безробіттю, внесено зміни до Податкового кодексу на користь сімей з дітьми, тимчасово заборонено виселення орендарів. Він поєднав нову допомогу від пандемії з допомогою малозабезпеченим сім'ям, які мали фінансові труднощі, що демократи характеризували як «один з найнадійніших законодавчих заходів у відповідь на бідність» [9].

Стосовно підтримки системи охорони здоров'я США, яка «є однією з найскладніших у світі» [1], Дж. Байден підтримав «громадський варіант» Закону про доступне медичне обслуговування президента Б. Обами, що надає можливість вибору державного медичного страхування для більшої частини американців. Він передбачав зменшення вартості медичного страхування для тих працівників, яким його не забезпечували роботодавці, включаючи фрілансерів.

Було створено урядовий потрал HealthCare.gov, що дозволив американцям отримати підписку на медичне страхування. Менш, ніж за три місяці, в ньому було зареєстровано понад 1 млн мешканців США.

«Американський план порятунку» став найбільшим в історії США антикризовим пакетом допомоги економіці. Спікер Конгресу Ненсі Пелосі назвала його «історичним, значущим і трансформуючим законодавство» [6]. Як зазначили у Білому домі, ця політика сприяла історичному відновленню виробництва. Протягом 2021–2024 рр. було створено 17 млн робочих місць, що на 5,6 млн більше, ніж прогнозувало Бюджетне управління Конгресу перед ухваленням пакету допомоги [3].

Рівень безробіття в Америці значно знизився з 15 % у середині 2020 р. до рекордних 3,5 % у 2022 р., що було найнижчим показником за останні 50 років [7]. Водночас висловлювалися оцінки, що стимулюючі заходи сприяли перегріву економіки США.

Між іншим, було розроблено Програму державного та місцевого фінансового відновлення від коронавірусу (SLFRF). За даними Департаменту фінансів, з федерального бюджету було заплановано надання 350 млрд дол. державним, територіальним і місцевим органам влади по всій країні для реагування на COVID-19 і відновлення охорони здоров'я [5]. Конгрес вимагав, щоб усі кошти були передані до грудня 2024 р. і використані до грудня 2026 р., згідно графіку відновлення. У грудні 2022 р. Конгрес вніс зміни у програму SLFRF через Консолідований закон про асигнування, які дозволили більшу гнучкість у використанні коштів SLFRF для реагування на стихійні лиха, створення критично важливої інфраструктури та підтримки розвитку громад.

У період боротьби з пандемією місцеві органи розподілили надходження на критичні програми охорони здоров'я (в середньому 7–14 %) та внутрішню діяльність (37–48 %) [4]. Багато місцевих урядовців скористалися нагодою, щоб оприлюднити стратегії розвитку або визначити пріоритети у таких сферах як доступне житло, подолання безпритульності, інклюзивний розвиток економіки та робочої сили, запобігання насильству, безпекові ініціативи тощо.

Президент Дж. Байден ініціював масштабний пакет субсидій для промисловості. Зокрема, він підписав указ «Купуй американське». Зміни стосувалися захисту робочих місць американців через механізм державних закупівель, включаючи закриття лазівок для обходу вимог щодо купівлі у місцевих виробників, підвищення вимог стосовно рівня локалізації тощо. За оцінкою аналітика Д. Кисилевського, «Америка зробила протекціоністський поворот» [2].

Закон про інфраструктуру вартістю 1,2 трлн дол., Закон про напівпровідники та науку на суму 280 млрд дол., та виділення пакету витрат на боротьбу з кліматом на 390 млрд дол. сприятимуть розвитку промислового виробництва у США і більшій екологічності американської економіки. На думку аналітиків британського видання The Economist (2022), Джо Байден зробив спробу найбільшої реформи американської економіки за десятиліття [7].

За оцінкою Дж. Байдена, ініціативи, які стосувалися зміни клімату і сприяли поступовій відмові США від викопного палива, були важливішими, ніж короткострокові політичні повідомлення про те, що він намагався знизити ціни [3].

Закон про інвестиції в інфраструктуру та робочі місця (Infrastructure Investment and Jobs Act) передбачив найбільші в історії США федеральні інвестиції в дороги, мости та інші великі проєкти, програми безпеки транспорту, покращення доступності, модернізацію пасажирських та вантажних залізниць, створення національної мережі зарядних пристроїв для електромобілів, капітальний ремонт енергетичної інфраструктури країни, передачу чистої енергії та загальну енергетичну політику, розвиток широкосмугового зв'язку. Варто відзначити, що більшість цих заходів є довгостроковими і результати їх упровадження стануть помітними уже за наступних урядів.

Значні фінансові вливання в економіку призвели до зростання попиту, але також до інфляції. Закономірно, що зростання інфляції нівелювало зростання заробітної платні американських працівників. Білий дім намагався пояснити темпи зростання інфляції глобальністю цього процесу. Оцінюючи успіхи економічної політики адміністрації Дж. Байдена за 2023 р., аналітики вказували на зниження інфляції. Так, The Washington Post від 12 січня 2023 р. писала, що інфляція «продовжила сповільнюватися шостий місяць поспіль» [11]. Проте за загальними оцінками Міністерства праці, за весь період президентства Байдена споживчі ціни зросли на 20,8 %, у той час як середній тижневий зарібок людей зріс лише на 17,4 % [3]. Це стало приводом для критики внутрішньої політики адміністрації демократів, як з боку республіканців, так і суспільства в цілому.

Реалізацію внутрішньополітичних ініціатив адміністрації Дж. Байдена продовжить республіканська адміністрація Д. Трампа, тож їхні здобутки будуть оцінювати пізніше.

Джерела і література

1. Гуцало Л. Реформування галузі охорони здоров'я у США на початку XXI століття. *США: політика, суспільство, культура* – 2024. Матеріали міжнародної наукової конференції / За ред. Н. Городньої. Київ, 29 лютого 2024 р. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2024. С. 118–122.
2. Кисилевський Д. Урок протекціонізму для України від Джо Байдена. Чому розвинені країни спрямовують економічну політику на захист свого виробника і як діяти Україні? *Українська правда*. 23 січня 2023. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/01/23/696267/>
3. Boak J. How Biden's domestic policy record stacks up against public perception. *Associated Press*. January 14, 2025. URL: <https://apnews.com/article/biden-record-pandemic-inflation-economy-infrastructure-5f7d6b35e6fbc8d7fa2d8e0f24331d06>
4. Brachman L., Haskin E. The American Rescue Plan, Two Years Later: Analyzing Local Governments' efforts at Equitable, Transformative Change. Brookings. March 9, 2023. URL: <https://www.brookings.edu/articles/the-american->

rescue-plan-two-years-later-analyzing-local-governments-efforts-at-equitable-transformative-change/

5. Coronavirus State and Local Fiscal Recovery Funds. U.S. Department of the Treasury. URL: <https://home.treasury.gov/policy-issues/coronavirus/assistance-for-state-local-and-tribal-governments/state-and-local-fiscal-recovery-funds>

6. Fact Sheet: Chips and Science Act Will Lower Costs, Create Jobs, Strengthen Supply Chains, and Counter China. The White House: website. August 09, 2022. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/08/09/fact-sheet-chips-and-science-act-will-lower-costs-create-jobs-strengthen-supply-chains-and-counter-china/>

7. Joe Biden attempts the biggest overhaul of America's economy in decades. *The Economist*. October 27, 2022. URL: <https://www.economist.com/briefing/2022/10/27/joe-biden-attempts-the-biggest-overhaul-of-americas-economy-in-decades?>

8. President-Elect Biden on Foreign Policy. *Council on Foreign Relation*. November 7, 2020. URL: <https://www.cfr.org/election2020/candidate-tracker#climate-and-energy>

9. Romm T. Congress adopts \$1.9 trillion stimulus, securing first major win for Biden. *The Washington Post*. March 10, 2021. URL: <https://www.washingtonpost.com/us-policy/2021/03/10/house-stimulus-biden-covid-relief-checks/>

10. 2020 Democratic Party Platform. URL: <https://www.presidency.ucsb.edu/sites/default/files/books/presidential-documents-archive-collections/national-political-party-platforms/136019.pdf>

11. Siegel R. Inflation slowed further in December for the sixth month in a row. *The Washington Post*. January 12, 2023. URL: <https://www.washingtonpost.com/business/2023/01/12/cpi-report-december-inflation/>